

The background of the entire page is a photograph of a beach. In the foreground, there is a large, dark, textured bush of grasses. The sand is a warm, reddish-brown color. In the middle ground, a person is lying face down on the sand. The background shows the ocean and a hazy, mountainous coastline under a teal sky. The text is overlaid on the upper half of the image.

DOMINGO VILLAR PLÁŽ UTONULÝCH

DETEKTIVNÍ ROMÁN HOST

DOMINGO VILLAR
PLÁŽ UTONULÝCH

Mému otci

Domingo Villar

La playa de los ahogados

Copyright © Domingo Villar

c/o Guillermo Schavelzon & Asoc., Agencia Literaria

www.schavelzon.com

Cover photo © Earl Robicheaux Photography, LLC

Translation © Simoneta Dembická, 2013

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2013

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7294-891-8 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7294-892-5 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7294-893-2 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7294-894-9 (Formát MobiPocket)

UTOPIT 1. Způsobit smrt člověka nebo zvířete udušením ponořením do vody nebo jiné kapaliny. 2. přen. Potlačit, utlumit; např.: *utopit žal u alkoholu*. 3. přen. Vydat se z peněz, všechno utratit; např.: *utopit miliony*.

×

Inspektor Leo Caldas vystoupil z taxíku, dvěma velkými kroky překročil kaluže na chodníku a vstoupil do vestibulu nemocnice. Propletl se davem lidí čekajících na výtahy a zamířil ke schodišti. Vystoupal do druhého patra a vydal se chodbou lemovanou dvěma řadami zavřených dveří. Zastavil se přede dveřmi číslo 211, mírně je pootevřel a nahlédl dovnitř. Na posteli u okna spal muž se zelenou dýchací maskou na obličeji. Televizor byl zapnutý, ale bez zvuku, na prázdné vedlejší posteli leželo na svlečené matraci složené povlečení.

Podíval se na hodinky, dveře zase zavřel a vykročil směrem k čekárně na konci chodby. Seděla tam stará žena, jejíž černé šaty ostře kontrastovaly s bílou stěnou. S nadějí vzhlédla, když Caldas nakoukl do místnosti, ale jakmile se jejich pohledy setkaly, zklamaně sklopila oči zpět k podlaze.

Caldas uslyšel za zády spěšné kroky a otočil se. Chodbou se rychle blížil jeho otec. Zvedl ruku na pozdrav a vydal se mu naproti.

„Už jsi ho viděl?“ zeptal se otec šeptem, jakmile se setkali před zavřenými dveřmi.

„Jen odtud,“ odpověděl Leo. „Taky jsem přišel pozdě. Mluvil jsi s chirurgy?“

Otec přikývl:

„Říkají, že nemá smysl ho operovat.“

Když vstoupili do pokoje, inspektorův otec se posadil na prázdnou postel a s bolestným výrazem se díval na svého bratra. Leo Caldas zůstal stát.

Jehlou zavedenou do vyhublé paže vtékal strýci Albertovi do těla obsah několika lahviček. Hruď se mu pod příkrývkou pomalu zvedala a pak zase prudce klesala, jako by si při každém výdechu hluboce povzdechl. Bublání destilované vody filtrující kyslík a hvízdání vzduchu, který unikal po stranách dýchací masky, přehlušovalo šum deště.

Leo Caldas přešel k oknu. Poodhrnul záclonu a přes dvojitě sklo pozoroval červená a žlutá světla aut uvízlých v dopravní zácpě a procesí deštníků na chodníku.

Otočil se, vyplašený syčením masky, kterou si strýc sundal z obličeje, aby mohl promluvit.

„Pořád prší?“ zeptal se slabounkým hlasem a zase si respirátor nasadil.

Leo přikývl, lehce se pousmál se sevřenými rty a pokynul hlavou směrem k otci, aby na něj upozornil. Když ho strýc uviděl, chtěl si opět masku sundat, ale bratr mu to nedovolil:

„No tak, nech si to nasazené. Jak ti je?“

Nemocný zvedl ruku a položil si ji na hruď, aby naznačil, že ho bolí.

„To nic,“ uklidňoval ho bratr, „to je normální, že je to nepříjemné.“

Po chvíli ticha strýc ukázal na rozhlasový přijímač na nočním stolku a pohlédl na inspektora.

„Říká, že poslouchá tvůj pořad,“ tlumočil inspektorovi otec.

„Aha.“

Strýc přikývl a zvedl palec.

„Říká, že se mu líbí,“ opět přeložil otec.

„Aha,“ zopakoval Caldas a pak ukázal na němý televizor, kde právě běžely zprávy. „Myslím, že televize je zajímavější.“

Strýc zavrtěl hlavou a znovu zvedl palec směrem k rádiu.

„Říká, že tvůj pořad je lepší.“

„Vážně si myslíš, že mu nerozumím?“ zeptal se Caldas otce.

„Kromě toho to není můj pořad. Já mluvím jen někdy.“

Otec se podíval na bratra, jehož oči se za maskou usmívaly, a Caldas fascinovaně pozoroval, jak spolu mluví beze slov, jen pohledy a mimikou, tajným jazykem společně prožitého dětství.

Do pokoje vstoupil lékař a nemocný se otráveně ušklíbl.

„Tak jak se vede, Alberto?“ zeptal se doktor bodře. Jedinou odpovědí mu bylo zamítavé mávnutí rukou.

Lékař odhrnul příkrývku a postupně prohmatal několik bodů na bříše nemocného. Ten pod zelenou maskou při každém doteku sraštil tvář.

„Za měsíc budete jako rybička,“ řekl lékař po skončení prohlídky. Zamrkal na Caldasova otce, otevřel dveře a opustil místnost.

Tři muži setrvali v napjatém mlčení, dokud strýc Alberto posunkem nepožádal bratra, aby k němu přistoupil. Inspektorův otec přešel k posteli a Alberto si sundal masku.

„Splníš mi poslední přání?“ zeptal se vyčerpaným hlasem.

Otec si vyměnil pohled se synem.

„Samozřejmě.“

„Ještě pořád máš tu svou Knihu idiotů?“

„Cože?“

„Máš ji, nebo ne?“ naléhal nemocný a snažil se šepotem přehlušit syčení kyslíku.

„Ano, myslím, že ano.“

„Tak si tam zapiš toho doktora,“ řekl a ukázal vyzáblým prstem na dveře, jimiž před chvílí lékař odešel.

Potom si nasadil masku, ale po několika vteřinách ji zase sundal a zašeptal:

„Jmenuje se Apraces. Budeš si to pamatovat?“

Caldasův otec přikývl a jemně bratrovi stiskl paži. Albertův obličej se za zeleným plastem roztáhl v úsměvu. Po chvíli usnul a v pokoji bylo zase slyšet jen bublání destilované vody a nepravidelné sípání jeho dechu.

Před nemocnicí si inspektor zapálil cigaretu a otec rozevřel deštník.

„Vejdeme se pod něj oba,“ řekl.

Leo se k němu přitiskl a společně se vydali k parkovišti, doprovázeni zuřivým troubením zoufalých řidičů, kteří trčeli v dopravní zácpě.

„Ty máš Knihu idiotů?“

„Tys to nevěděl?“ odvětil otec. Záměrně se na syna nepodíval, přesto si Caldas všiml, že má oči plné slz.

Překvapilo ho to. Sice ho po matčině smrti slyšel plakat každou noc, ale nikdy ho neviděl uronit slzu v jeho přítomnosti. Navzdory dešti se rozhodl zvolnit krok a nechat otci prostor, aby si mohl ulevit od bolesti beze studu.

Na parkovišti, než nastoupil do auta, se ho otec zeptal:

„Mám tě někam hodit, Leo?“

„Kam jedeš ty?“

„Domů. Je tam klid.“

„Pojedeš ho zítra navštívit?“

„Odpoledne,“ přisvědčil otec. „Po obědě.“

Mohl by ráno zavolat komisaři a vzít si dopoledne volno. Při troše štěstí by přišel pozdě i do rozhlasu a ten náfuka Losada by si musel poradit bez něj.

„Tak pojedu s tebou a zítra mě sem zavezeš.“

Otec z něj nespouštěl oči.

„Přespíš u mě?“

„Pokud mě pozveš...“ řekl Leo.

„Ty zítra nepracuješ?“

Leo Caldas pokrčil rameny, rychle potáhl z cigarety, utopil nedopalek v louži špinavé vody a nastoupil do auta.

JISKŘIČKA 1. Drobná svítící částečka hořící nebo žhavé hmoty. 2. Světelný záblesk. 3. přen. Kousek, trocha, zbytek; např.: *jiskřička naděje*.

×

V měsících plných žalu, které následovaly po smrti Caldasovy matky, navštěvoval občas inspektorův otec starý panský dům, kde vyrůstala, dům, z něhož zbyla jen ruina, sotva kamenné obvodové zdi. Léta osamělého chátrání přežil jen přílehlý vinný sklep, kvůli stálé teplotě napůl pohřbený v zemi, který ve svých útrobách pořád skrýval několik sudů, starobylý dřevěný lis, ruční stroj na stáčení lahví a další základní vinařské náčiní. Při procházkách po statku, po terasovitých vinicích svažujících se k řece Miño jako amfiteátr, nacházel inspektorův otec lék na svou sklíčenost, úlevu, kterou mu město upíralo.

Jednou v říjnu, když sledoval, jak hrozny na vinici dozrávají a pomalu začínají hnít, ho napadla povzbudivá myšlenka, že by mohl na statku trávit víc času, kdyby ve starém sklepě vyráběl víno. A tak po několika měsících četby a sebevzdělávání začal obdělávat malou část pozemků ležících nejbliže u domu.

Pod záminkou práce na vinici vstávali každou sobotu a neděli brzy ráno a odjížděli autem na statek. Téměř padesát kilometrů jízdy po klikatých silnicích, které kvůli nevolnosti malého Lea překonávali se zastávkami a s otevřenými okénky.

V březnu po víkendech vyklučili pozemek, v dubnu a v květnu vytrhali nepoužitelné keře vinné révy. V létě využili prázdnin a dlouhých dnů, aby zatloukli tyče a natáhli dráty, jež měly vést šlahouny zdravé révy, kterou vysadili po vinobraní, v zimě.

V prvních letech, zatímco postupně obdělávali stále víc půdy, otec Lea Caldase prodával anebo rozdával svým známým víno rozlévané. Později, když začala plodit nová réva,

investoval úspory do lepšího vybavení sklepa, aby mohl víno plnit do lahví a prodávat ho označené viněťami. Brzy se mu investice vrátila, jeho víno si získávalo uznání, a přestože se s každým vinobraním zvyšoval počet stočených litrů, bez problémů vždy prodal celou sklizeň.

Jakmile byl Leo dost starý na to, aby mohl zůstat sám doma, přestal podstupovat očistec zatáček a s otcem na statek už nejezdil. Otec počkal, až syn nastoupí na univerzitu, a pak definitivně zanechal práce ve Vigu a přestěhoval se do starého rodného domu své ženy, který postupně rekonstruoval.

Pozemky, jež měly zpočátku pouze přinést klid jeho sklíčené duši, se proměnily v prosperující podnikání a noci, kdy tonul v slzách, byly už jen temnou vzpomínkou.

Totéž víno, ve kterém se utopilo tolik mužů, jeho zachránilo.

Během cesty na statek téměř nepromluvili. Ačkoli nová silnice zatáčky zmírnila, Leo Caldas hned po nástupu do auta pootevřel okénko a zavřel oči. Seděl zabořený do sedadla, bez hnutí, navzdory tomu, že dovnitř pronikaly kapky deště a ve sprškách mu stříkaly na obličej.

Otec na vedlejším sedadle držel volant jednou rukou a druhou si tiskl ke rtům. Neokusoval si nehty, jen je lehce svíral mezi zuby a v mysli zatím procházel dlouhou cestu od dětství až do nemocničního pokoje.

Když dojeli na statek, Leo Caldas vystoupil z vozu, otevřel vrata a v dešti počkal, dokud auto neprojede bránou. Cestou k domu se mu zdálo, že se za vozem pohybuje nějaký stín. Zadním oknem zahlédl mezi stružkami deště zvíře, které je následovalo po silnici.

„Ty máš psa?“ zeptal se Caldas překvapeně.

„Ne.“

„Není tvůj?“ naléhal nevěřicně a ukázal dozadu.

Otec chvíli psa pozoroval ve zpětném zrcátku a pak potvrdil:

„Ne, není můj.“

Celou cestu od auta až ke dveřím je pes věrně doprovázel a poskakoval kolem inspektorova otce. Štěkal, skákal, vybíhal v dešti na všechny strany, v trysku se otáčel a zase přibíhal

zpátky, radostně vyl, vrtěl ocasem a snažil se otci lízat ruce, obličej nebo cokoli mu nastavil.

„Podívej se, jak mě zřídil,“ stěžoval si, když vešli do domu.

Oklepal si kalhoty a košili potřísněné tmavými blátivými skvrnami od zvířecích tlapek a vyšel po schodech do své ložnice. Caldas na něho čekal v přízemí.

„Ještěže není tvůj,“ zamumlal.

Obešel velký stůl v jídelně a vstoupil do obývacího pokoje. Posadil se na pohovku naproti krbu, v němž zůstal popel a zbytky ohořelých uhlíků po posledním ohni. Vedle nízkého stolku a stohu starých novin stál koš plný dříví.

Otec se vrátil převlečený.

„Mám ti půjčit něco suchého?“

„Zítra, když bude třeba. Radši bych se usušil u ohně. Můžu?“ zeptal se a ukázal na polínka.

„Jestli ho dokážeš rozdělat...“ řekl otec přezíravě a zmizel v kuchyni.

Leo Caldas si povzdechl a přistoupil ke krbu. Vzal z koše dva tlusté borovicové špalky a položil je do ohniště. Zmačkal několik novinových listů, zasunul je mezi polena a na papír navršil několik šišek a třísek rozlámaných na kousky. Našel v kapse krabičku cigaret a zapalovač, zapálil si cigaretu a stejným plamínkem podpálil novinový papír. Když se oheň rozhořel, posadil se na pohovku a kouřil.

Otec se vrátil do obývacího pokoje s lahví bílého vína bez etikety v ruce. Odzátkoval ji nástěnnou vývrtkou, postavil na nízký stolek a donesl z příborníku dvě sklenice.

„Je z poslední sklizně,“ řekl a nalil do sklenek kalné víno.

„Jsem zvědavý, jak ti bude chutnat.“

Leo Caldas zadusil cigaretu v popelníku a strčil nos do sklenice. Otec ho napodobil.

„Ještě se musí odkalit, ale vůně už je čistá,“ dodal.

„Aha.“

„Jaké ti připadá, Leo?“

Inspektor přiložil sklenku ke rtům, a než víno polkl, poválel je několik vteřin v ústech.

„Tak co myslíš?“ naléhal otec, který vestoje očekával synův verdikt.

Leo Caldas několikrát přikývl a pak jedním douškem dopil celou skleničku.

Otevřeli další láhev vína, tentokrát z předchozího roku, a ohřáli si dvě misky hustého vývaru z hovězích kostí s tuřínovými výhonky, fazolemi a brambory, který měl otec v ledničce. Jako zákusek si dali místní sýr s Mariiným domácím kdoulovým džemem.

Když se najedli a uklidili nádobí, Leo Caldas přenesl láhev se skleničkami na malý stolek, znovu nalil a posadil se na pohovku naproti krbu. Do ohně dokázal zírat celé hodiny. Otec přistoupil ke knihovně, několik minut prohledával poličky a potichu přitom nadával, dokud nenašel malý sešit, zasunutý vzadu za knihami. Papírové desky měl tak ohmatané, že se jejich původní barva už nedala určit. Vzal si sklenku a přesunul se k jídelnímu stolu. Chvíli tam zůstal a listoval v sešitě.

Leo vstal, aby si dolil víno, a zeptal se:

„To je ta Kniha idiotů?“

Otec přikývl.

„Nevím, jak si ji tvůj strýc může pamatovat. Už roky jsem ji neotevřel,“ řekl a obracel stránky plné jmen a vzpomínek.

Potom vzal do ruky propisku a nechal sešit otevřený na stránce s posledním zápisem.

„Říkal doktor Apraces, že?“

„Ano,“ potvrdil inspektor, a když se k otci otočil, setkal se s tím zvlhlým pohledem, který neznal.

Leo Caldas si lehl na pohovku a zůstal tam po zbytek noci. Upřeně hleděl do doutnajících jiskřiček, aby mohl otec v klidu vyplakat každyčkou sklenku vína, kterou vypije.

VISET 1. Být pověšen tak, že těžiště je pod místem upevnění. 2. Vznášet se, být nehybně nad něčím rozložen. 3. *přen.* Lpět na něčem, být k něčemu připoután; např.: *visí na svých dětech.*

×

Ráno si Leo Caldas vypůjčil čisté oblečení z otcovy skříně, dopřál si dlouhou sprchu a vyšel na dvůr, který se rozprostíral mezi domem a vinným sklepem. Podzim vyhlásil po několika týdnech vytrvalých dešťů příměří, a i když bylo slunce pod mrakem, den se probouzel bez větru, pokojný a jasný.

Přistoupil k záhonku a promnul mezi prsty lístky aloisie, zvedl je k nosu a zhluboka nasál pronikavou citronovou vůni.

„Takže vám vývar chutnal,“ pronesl hlas za jeho zády.

Marie, paní, která přicházela každé ráno do otcova domu uklidit a uvařit oběd, zametala načervenalé listy, jež v noci opadaly z ambroně.

„Velice, Marie, byl výtečný,“ odpověděl Leo Caldas.

„Nejdůležitější je pořádně sbírat pěnu,“ svěřila mu své tajemství a dál přitom zametala dvůr. Pak, snad aby mu vrátila lichotku, dodala: „Moc se mi líbí váš pořad v rádiu. *Hlídka na vlnách*, tu si nikdy nenecháme ujít.“

Inspektor se podivil, že i tady pořad naladí. Copak Rádio Vigo není místní stanice?

Poděkoval jí a změnil téma:

„Viděla jste otce?“

„Šel dolů, se psem,“ vysvětlila a ukázala přes vinný sklep směrem k řece. „Nenasnídáte se? V termosce máte horké kafe.“

„Možná později...“ vymluvil se Caldas a vyšel ze dvora.

Obešel dům a zamířil k vyhlídce. Opřel se lokty o kamenné zábradlí a pozoroval sedm hektarů vinic, které se jako schody svažovaly dolů k řece.

Několik stovek metrů pod ním stál na cestě vedle jedné z teras po pravé straně traktor. Mezi keři vinné révy zahlédl několik lidí a vzpomněl si, že mu otec u večere říkal, že začali prořezávat.

Zapálil si cigaretu, dál se opíral o zábradlí a vychutnával si venkovský klid. Právě chtěl zatelefonovat na komisařství, aby ho dopoledne nečekali, ale nebylo třeba. Z kapsy kalhot se mu náhle ozvalo pronikavé zvonění. Caldas si na displeji přečetl jméno volajícího a přijal hovor.

„Už sem jedete, šéfe?“ zeptal se Rafael Estévez místo pozdravu a nedal mu ani šanci, aby se do telefonu ohlásil.

„Děje se něco?“

„Před půl hodinou nám volali z přístavu v Panxónu. Našli v moři mrtvého muže.“

„Námořníka?“

„Jak to mám podle vás vědět, inspektore?“

Aragoňan byl už od rána ve formě.

„Měli jsme nějaké hlášení o pohřešované osobě?“ zeptal se Caldas, protože věděl, že občas uplyne několik dnů, než moře vyplaví těla utonulých.

„Pokud vím, tak ne.“

„Aha.“

„Můžete mi říct, za jak dlouho sem přijedete, inspektore?“ zeptal se Estévez se svou obvyklou netrpělivostí. „Soudce tam odjel před deseti minutami a soudní lékař volal a ptal se, jestli ho nemůžeme cestou vyzvednout.“

Caldas si pohledem na hodinky potvrdil, že v to pondělí začala pracovní honička příliš brzy, a zaradoval se, že je tak daleko od města.

„Tak ho jeď vyzvednout ty.“

„A vy?“

„Myslím, že se tam až do odpoledne nedostanu, Rafo.“

„Myslíte, anebo to víte jistě?“

„Nezačínej s tím, Rafo. Právě jsem chtěl volat, abych vám to oznámil.“

Estévez na rozloučenou jen cosi zabručel a inspektor přemýšlel, jestli má zavolat komisaři, aby mu nahlásil svou dopolední absenci a požádal ho, ať s Estévezem někoho pošle. Ale ještě než vytukal číslo, rozmyslel si to. Konec konců šlo jen o nějakého utopence.

Sešel po cestě, která se klikatila mezi vinohrady a protínala pozemky statku jako jizva až k břehu řeky. Vinná réva na nejvýše položených terasách stále čekala na prořezání, přestože ji pozdní podzim už svlékl z listí, které smutně viselo jen na několika málo větvích.

Zastavil se na úrovni traktoru a mlčky pozoroval sřezávače, jak vybírají na každém keři pět či šest šlahounů a přivazují je k drátům. Vybírali ty, které měly několik oček, z nichž na jaře vyraší nové výhonky, a zbylé uřízli. Později, než přejdou na další vinici, posbírají a naloží na traktor odříznuté šlahouny, které se hodí na otop, a zbytek nechají shnít na zemi.

Vrbové proutí, jímž s otcem kdysi přivazovali výhony, nahradily plastové smyčky, ale jinak se, jak se zdálo, od té doby nic nezměnilo.

O několik desítek metrů níž se na cestě objevil hnědý pes, který je předchozího večera tak nadšeně vítal, a za pár vteřin se ze stejné řady vinohradu vynořila silueta Caldasova otce. V ruce nesl zahradnické nůžky a gumové boty se mu leskly ranní rosou.

Leo mu šel naproti.

„V komoře jsou holínky,“ řekl mu otec s pohledem na jeho městské polobotky.

Leo Caldas pokrčil rameny:

„Půjdu jen po cestě.“

„Jak chceš. Už jsi viděl nový vinohrad?“ zeptal se otec a natáhl ruku směrem k řece.

Leo ho viděl, ale odpověděl, že ne, a tak se tam vydali. Pes je předhoni, s čenichem u země pobíhal mezi vinicemi. Každou chvíli se na cestě vynořila jeho hnědá hlava. Držel ji vzpřímeně, dokud se neujistil, že pokračují jeho směrem, a pak se rychle vrátil ke svému roztěkanému poklusu.

„Jak se jmenuje?“ zeptal se inspektor a ukázal na psa, když zase vykoukl na cestu, aby je zkontroloval.

„Nevím. Není můj,“ odpověděl otec a pokračoval v chůzi.

Scházeli dál po cestě, která se stáčela doprava, souběžně s korytem řeky. Po obou stranách se táhly řady bílých sloupků spojených dráty. U paty každého z nich vyrůstal nový keř vinné révy.

Otec mu vysvětloval, že museli objednat bagr, aby vyrovnali terén, a zvětšit vzdálenost mezi vinicemi, aby tudy snáze projel traktor, a inspektor mu mlčky naslouchal a přikyvoval, jako by to slyšet vyprávět poprvé.

Když se otec zastavil, aby přivázal uvolněný šlahoun jednoho keře, Leo prošel řadami vinice a naklonil se nad řeku, která protékala několik metrů pod jeho nohama.

V úseku kolem statku byla řeka plná vírů. Když se chtěli vykoupat, museli jít půl hodiny proti proudu až k zátočině s klidnou vodou a říční pláží. Vyráželi vždy po obědě a vraceli se pěšky podél břehu až těsně před setměním. V dětství se dny zdály delší.

Díval se do vody, naslouchal hučení proudu a přitom přemýšlel nad telefonátem Rafaela Estéveze o muži vyplaveném na pláž. Vzpomněl si na večer, kdy se v peřejích utopila místní lékárnice. Otec ho nechal čekat v autě a šel pomáhat strážníkům, kteří prohledávali řeku dřevěnými tyčemi. Na noc se vrátili do Viga, ale policisté pokračovali v pátrání dál po proudu.

Tělo lékárnice se objevilo až za tři dny. Našli ji nějací rybáři na lovu mihulí, osm kilometrů od místa, kde spadla do vody.

Teď už inspektor věděl, že se do vody vrhla sama a že neměla plavat. Nicméně v dětství se mu několik měsíců zjevovala v nočních můrách, vznášela se vedle něj v řece a prosila ho, aby ji vytáhl z proudu, který ji však nakonec vždy pohltil. Leo se probouzel s hrůzou a zmáčený studeným potem, jako by doopravdy plaval.

Podíval se na hodinky, Rafael Estévez už musel dorazit na pláž v Panxónu. Byl si jistý, že se o případu nedozví nic nového až do odpoledne, kdy se vrátí na komisařství.

Otec se k němu připojil a společně se dívali, jak rychlý proud v řece pod nimi unáší spadané listí a ulámané větve.

„Měl sis vzít ty holínky.“

„No jo,“ připustil Caldas a dál zíral do vody.

„Snídal jsi?“ zeptal se otec o chvíličku později.

Když Leo zavrtěl hlavou, navrhl:

„Půjdeme si dát nahoru kávu?“

Zatímco stoupali k domu, otec si postěžoval:

„Nechápu, proč mě už dávno nenapadlo to tady osázet.“

„Mám dojem, že jsi říkal, že písčitá půda vinohradu nesvědčí.“

„Ale uvidíš, že z něj bude skvělé víno. Sice ještě ne z letošního vinobraní ani z příští sklizně, ale za takových pět let bude z těch hroznů nejlepší víno z celého statku. A pokud mám pravdu, vysázím révu i tamhle naproti,“ ukázal na druhou stranu cesty.

„Za pět let?“

„Pět nebo šest... Až réva povyroste.“

„Není to moc dlouho?“

„Já si ty termíny nevymýšlím. Vinná réva potřebuje čas, než vyzraje.“

„To vím,“ odpověděl inspektor. „Myslel jsem to tak, jestli se do té doby nechystáš odejít do důchodu.“

„Do důchodu? A co bych pak dělal?“

Leo Caldas pokrčil rameny.

„Cokoli...“

„A tohle ti nepřipadá jako cokoli?“ rozmáchl otec paže směrem ke svahům osázeným vinicemi. „Jediný způsob, jak si v mém věku zachovat duševní klid a stále se něčím netrápit, je pořád mít co dělat. Druhá možnost je rezignovat na svůj vlastní život, sednout si a čekat, až čas vykoná své.“

Leo Caldas měl pocit, že otci zkazil ráno. Mrzelo ho, že tolik mluvil. Nicméně otec s úsměvem dodal:

„Kromě toho důchodci nemají prázdniny.“

V kuchyni otec nalil do dvou hrnků kávu z termosky. Do jednoho přidal kapku mléka a cukr, a druhý mu podal.

„Půjdeme ven?“ zeptal se a pokynul ke dveřím, zatímco se přehraboval v příborníku.

Na dvoře potkali Marii, která se vracela do domu s koštětem v ruce.

„Marie si nikdy nenechá ujít *Hlídku na vlnách*,“ oznámil mu otec.

„Ano, už mi to říkala,“ odpověděl Caldas a zvedl koutky úst v náznak úsměvu.

Obešli dům a opřeli se o zábradlí vyhlídky. Otec se nadechl a chystal se něco říct, ale inspektorovi začal zvonit mobil. Když na displeji uviděl jméno Rafaela Estéveze, zhluboka si povzdechl.

„Práce?“ zašeptal otec.

„Můj asistent,“ potvrdil Leo Caldas, poodešel o pár kroků, a než hovor přijal, vytáhl z kapsy cigarety.

„Jak to šlo?“ zeptal se a přiblížil plamen zapalovače k cigaretě, kterou svíral mezi rty.

„Ještě jsem v přístavu.“

„S tím utopencem?“

„Zdá se, že mu s tím utopením pomohli.“

„Jak to?“

„Měl svázané ruce.“

Sebevrazi, kteří se chtěli utopit, si občas sami spoutali ruce nebo nohy, aby měli jistotu, že ve svém záměru uspějí.

„Mohl si to udělat sám,“ poznamenal inspektor.

„Ne, šéfe. Neptejte se mě proč, ale soudní lékař je přesvědčený, že se náš chlapík nezabil ani neumřel, když šel na pstruhy.“

„V moři zas tolik pstruhů nepotkáš,“ řekl Caldas lakonicky.

„Však vy mi rozumíte.“

„No jo.“

Leo potáhl z cigarety. Měl pocit, že bude litovat, že poslal asistenta do Panxónu samotného.

„Víš se, kdo to byl?“

„Místní rybář, z Panxónu. Tělo převezou do Viga k identifikaci a pitvě. Taky sem přijedou technici kvůli stopám.“

„Nikdo ho nepoznal?“

„S jistotou ne. Však víte, jací tihle lidi jsou,“ odpověděl Rafael Estévez. Žil už v Galícii několik měsíců, ale stále si nedokázal zvyknout na vyhýbavost, s níž se místní lidé obvykle vyjadřovali.

„Snad se ti z nich podaří dostat něco jednoznačného,“ řekl inspektor. Vzápětí si uvědomil, s jakou vervou se asistent pustí do svěřeného úkolu, a hned toho začal litovat. „Ale s citem, Rafo,“ dodal rychle. „Nechci žádné problémy.“

„Nedělejte si starosti, šéfe. Nechte to na mně,“ řekl asistent tónem, který Caldas rozhodně neuklidnil, a zavěsil.

Inspektor se vrátil k otci a zvedl hrnek, který nechal položený na kamenném zábradlí.

„Už si tady tvůj asistent zvyká?“

Caldas se napil kávy:

„Obávám se, že se mu to nikdy nepovede.“

Otec zašermoval ve vzduchu propiskou.

„Mám ho zapsat do knihy?“ zeptal se, jako by neexistoval krutější trest.

Leo Caldas neodpovídal a otec dodal:

„Vždycky ho můžu později vymazat. Nebyl by první, koho jsem vyškrtl.“

„Jak chceš,“ řekl inspektor. Otec postřehl, že působí ustaraně.

„Děje se něco, Leo?“

„Jeden případ,“ odpověděl a zamyšleně mlaskl.

„Zavražděný?“

„Možná,“ řekl Caldas.

„Nechceš jet zpátky do Viga hned teď?“ navrhl.

„Nedělej si starosti,“ odpověděl Caldas s vědomím, jak nerad otec tráví ve městě víc času, než je nezbytně nutné.

„Mohl bych Alberta navštívit už dopoledne.“

„To není třeba, vážně.“

„Ale mně by se to vlastně hodilo, Leo,“ naléhal otec. „Dopoledne si potřebuju něco zařídit.“

„Tak dobře,“ souhlasil Caldas vděčně, přestože mu bylo jasné, že otec lže.

Než inspektor dokouřil cigaretu, zůstali stát u zábradlí a pozorovali z výšky řady bílých sloupků s keři vinné révy.

„Hezké, co?“ prohodil otec hrdě.

„To ano,“ zašeptal Caldas. „A podzim přitom révě nesvědčí.“

Otec sebral prázdné hrnky a zamířil k domu.

Leo slyšel, jak se nahlas ptá:

„A komu podzim svědčí?“

PŘISTOUPIT 1. Přikročit, přiblížit se k někomu nebo něčemu. 2. Nasednout do vlaku, autobusu, letadla nebo na loď v průběhu jízdy, letu či plavby. 3. *přen.* Projevit s něčím souhlas, dohodnout se na něčem; např.: *přistoupit na podmínky*. 4. *přen.* Pustit se do něčeho; např.: *přistoupit k řešení problému; přistoupit rounou k věci*. 5. *přen.* Připojit se k něčemu; např.: *přistoupit za člena klubu*.

×

Ještě než dojeli na komisařství, využil Leo Caldas toho, že zastavili na červenou, a s velmi chabou výmluvou vystoupil z auta. Sledoval, jak vůz mizí v husté dopravě města Viga, a styděl se za svůj zbabělý útěk. Pro otce to není snadné období.

Chvíli po odjezdu ze statku si vyměnili několik vět ohledně strýcova stavu. Lamentovali nad nemocí, jež ho požírala zevnitř a nutila ho žít na přístrojích. Zbytek cesty jeli mlčky. Leo se zavřenýma očima, otec s pohledem upřeným na silnici a myšlenkami v nemocnici.

Až ve městě, když sjížděli příkrými ulicemi ke komisařství, se ho otec z ničeho nic zeptal na Albu. Leo neměl chuť se o ní bavit, a tak jen odpověděl, že o ní nemá žádné zprávy už několik měsíců. Ale otec se nepřestával vyptávat, pořád dokola, přestože mu syn odpovídal čím dál tím vyhýbavěji. Proč vždycky přistoupí k těm nejnepříjemnějším otázkám na poslední chvíli? Pokud tím chtěl prodloužit jejich setkání, měl už vědět svoje. Těmi svými otravnými dotazy jen uspišil inspektorův odchod a oba zanechal v roztrpčené náladě.

Caldas vstoupil do budovy komisařství a uličkou mezi dvěma řadami stolů prošel na konec haly. Otevřel prosklené dveře své kanceláře, pověsil plášť do deště na věšák a zhroutil se do černého křesla.

Pohledem bloudil po hromadách papírů navršených na psacím stole a myslel na svého otce, dokud do kanceláře nevešel komisař Soto a nepřinutil ho vrátit se do reality.

„Tak jak to šlo v Panxónu?“

„Neměl jsem čas tam jet, komisaři. Vzal si to na starost Estévez.“

„Poslal jsi Estéveze samotného na místo činu?“ zeptal se komisař Soto.

Když mu Caldasovo mlčení dalo za pravdu, nevěřičně zavrtěl hlavou a se zabručením odešel.

Caldas zvedl sluchátko, vytočil Olžino číslo a požádal ji, aby poslala Estéveze do jeho kanceláře, jakmile se na komisařství objeví.

Zůstal sedět za psacím stolem a snažil se neposlouchat kručení v žaludku, které ho hlasitě upozorňovalo, že doba oběda už dávno minula. Využil čas k vyřízení několika písemností, které se mu nashromáždily na stole, dělal si tužkou poznámky na okraji a vršil je do nového komínku. Po každé když odložil další dokument, podíval se na hodinky a zvedl zrak ke dveřím. Několikrát ho napadlo, jak si asi vede jeho asistent při ohledání mrtvého těla. Mnohem častěji se však v mysli vracel k otci a ke svému uspěchanému odchodu.

Ve tři čtvrtě na tři, zrovna když listoval výpověďmi svědků v případě přepadení klenotnictví v ulici Príncipe, nejrušnější obchodní třídě ve městě, zastínila matné sklo ve dveřích hromotlucá silueta Rafaela Estéveze.

„To byl teda den, šefe,“ zavrčel asistent, když vešel.

Caldas měl hlad. Kromě toho by si raději vyslechl Estéveze na místě, kde by je nikdo nerušil. Odložil hromádku papírů se svědectvími z přepadení a vstal.

„Obědval jsi?“ zeptal se. „Zvu tě.“

„Děkuju, ale pochybuju, že bych dokázal něco pozřít,“ odpověděl Estévez. „Nedovedete si představit, jak ten chlápek vypadal.“

Než se asistent pustil do líčení detailů, sundal Caldas z věšáku nepromokavý plášť, přehodil si ho přes ruku a otočil knoflíkem na dveřích.

„Vadilo by ti podat mi hlášení, zatímco budu jíst?“ požádal. „Za celý den jsem neměl nic než kafe k snídani, a když se tady zdržíme ještě chvíli, nedostanu už oběd.“

„Dneska neprší,“ poznamenal Estévez a ukázal na pršiplášť.

„Já vím,“ odpověděl inspektor a spěšně vyšel z kanceláře.

Rafael Estévez ho následoval na ulici, náhle rozjasněnou sluncem, jež našlo skulinu mezi mraky.

Přešli parkem Alameda po koberci spadaneho listí a kráče-li po Arenalu s jeho okázalými kamennými budovami. Kované balkony na fasádách, shlízející už několik desetiletí na kontejnery nákladního přístavu, vypadaly, jako by se stále vyčítavě ptaly, kam se schovalo moře se svými plážemi.

Bar Puerto byl přeplněný. Jako vždy kolem oběda se u jeho stolů střídali muži v kravatách, modrých pracovních uniformách i nepromokavých oblecích námořníků. Caldas zběžně přehlédl talíře strážníků v nejbližším okolí.

„Škoda že nemáš chuť,“ poznamenal.

„Z nosu mu vytékala pěna...“ vzpomněl si Estévez a znechuceně se ušklíbl.

„Později, Rafo,“ řekl inspektor. Na morbidní detaily případu bude čas až po jídle.

Cristina přišla k barovému pultu u vchodu pro láhev kořalky.

„Najde se pro nás ještě místo k sezení?“ zeptal se inspektor hlasitě, aby překřičel hluk hovoru.

„Pro rozhlasovou hvězdu se něco najde vždycky,“ odpověděla číšnice škádlivě. Pak zamířila s lahví na konec jídelny, aby si přístavní dělníci, pravidelní polední návštěvníci jako Caldas, mohli přiostrit kávu, kterou si dopřáli na závěr oběda.

Když se vrátila k baru, ukázala na prázdná místa u dvou stolů v řadě za sebou.

„Chcete radši sem, nebo tam?“

U bližšího stolu seděli tři ošlehaní námořníci a mladík v tmavém obleku, který dychtivě hltal polévku a sportovní

noviny. U druhého byli přístavní dělníci, jimž Cristina před chvílí nesla pálenku.

„Tam dozadu,“ vybral si Caldas. „A mohla bys nás tam nechat samotné, až se ti dva zvednou?“

„Neboj se, Leo. Touhle dobou sem už skoro nikdo nechodí.“

Cestou ke stolu procházeli kolem kuchyně. Na bíle vykachlíkované stěně visely hrnce na háčcích, jako by čekaly, až na ně přijde řada na plotně. Otlučенý kov svědčil o mnohaletém používání, ale blýskaly se jako vycíděné leštídem.

Zastavili se u nízkého pultíku, který odděloval kuchyni od jídelny. Inspektor se nad ním naklonil a podíval se na místo, kde byly obvykle vystavené mořské plody. Bylo prázdné.

„Tam nic nenajdete. V pondělí mořské plody nejsou,“ oznámila mu jedna z kuchařek na druhé straně pultu. Myla hrnec ve dřezu, aby ho pak pověsila na jeho místo na zdi.

„Čím je drhnete, že se tak lesknou?“ zeptal se Rafael Estévez a ukázal na hrnec.

„Velkou silou, *fillo*,“ odpověděla kuchařka. „Chcete si to zkusit?“ dodala a nabídla policistovi kastrol pokrytý pěnou.

Estévez nabídku s úsměvem odmítl a následoval Calda se na konec místnosti. Vyměnil si pohled s dělníky u stolu a usedl na židli naproti inspektorovi.

Cristina přinesla mísu s polévkou a postavila ji mezi ně. Když zvedla pokličku, bílá pára plná lahodných mořských vůní přinutila Estéveze naklonit se blíž a zavěšřit.

Číšnice se vrátila se džbánem chlazeného bílého vína, v druhé ruce balancovala talíři se sklenicemi a příbory.

„Rafael nepotřebuje talíř,“ řekl Caldas. „Nemá na jídlo chuť.“

Estévez se podíval na polévkovou mísu jako dítě, kterému právě uletěl balónek.

„Mám ho tu pro všechny případy nechat?“ zeptala se Cristina.

„Pro všechny případy,“ přijal Estévez.

Caldas si naložil a vrátil naběračku do mísy. Estévez se jí okamžitě chopil.

„Myslel jsem, že dnes nedokážeš nic pozřít,“ poznamenal inspektor.

„Trocha polévky nikomu neuškodí,“ odpověděl asistent a naplnil si talíř až po okraj.

Caldas foukl do lžice a vložil si ji do úst.

„Tak v tom máš pravdu.“

Rafael Estévez si přidal a musel se hlídat, aby si nepřidal podruhé, když k nim přistoupila Cristina s bločkem, aby si zapsala objednávku na hlavní chod. Nabídla jim tresku po galicijsku a sépie ve vlastní šťávě s rýží. Leo Caldas si objednal sépie.

„Vy si ještě něco dáte?“ zeptala se Cristina Estéveze.

Polévka vytěsnila vzpomínku na utopence a probudila policistovu obvyklou chuť k jídlu, takže odpověděl:

„Co byste mi doporučila?“

„Ty sépie jsou výborné,“ řekla Cristina, ale téměř vzápětí dodala: „A treska má taky velký úspěch.“

Estévez jí visel na rtech a čekal na její verdikt. Po několika vteřinách, když pochopil, že se ho nedočká, ji vybídl:

„Takže?“

„Každé to jídlo je úplně něco jiného,“ uzavřela číšnice.

„To je mi jasné. Ale jedno je určitě lepší,“ naléhal Aragoňan.

„Obě chutnají skvěle,“ odpověděla Cristina s upřímným úsměvem. „Co máte radši?“

„Zapomeňte na to,“ zamumlal policista, když mu došlo, že odpověď nedostane. „Dám si to samé co on: sépie... a nějaký salát.“

Jakmile se Cristina ztratila z doslechu v šumu jídelny, Rafael Estévez si postěžoval:

„Nevím, proč se do prdele těch lidí vůbec na něco ptám.“

Potom postřehl, že na něj Caldas mlčky zírá z druhé strany stolu.

„Promiňte, šéfe,“ omluvil se. „Občas zapomenu, že jste taky jeden z nich.“

STÁHNOUT 1. Tažením dostat shora dolů. 2. Upevnit, spojit popruhem nebo sponou. 3. Svléknout, sundat oděv. 4. Srolovat, svinout; např.: *plachtu*. 5. *přen.* Vzít zpět, odvolat; např.: *slib*. 6. *přen.* Ztlumit; např.: *světla*. 7. *přen.* Přesunout data z jednoho zařízení do druhého.

×

Ve čtyři odpoledne, když ze sépií s rýží zbyly jen mastné skvrny na papírových ubrouscích obou policistů, odešli z baru Puerto poslední zákazníci. Caldas je vyprovodil pohledem.

„Pověz mi o tom utopeném,“ požádal asistenta. Vzal lžičku a začal si míchat kávu.

„Prý ho našli plavat na hladině u břehu, ale když jsem přijel, ležel už na pláži. Z nosu a z pusy mu vytékala pěna.“

„To už jsi říkal.“

„Nemůžu se té představy zbavit. Kromě toho byl úplně ledový,“ vysvětlil Estévez a zatnul zuby, jako by mu po zádech přeběhl mráz.

„Tys nikdy předtím utopence neviděl?“ zeptal se Caldas překvapeně.

„V Zaragoze jsme občas museli z řeky vytáhnout nějakého sebevraha, ale já jsem to nikdy neviděl zblízka. Víte, inspektore, já mám s mrtvolami trochu problém,“ řekl asistent zahanbeně.

„A s tebou mají pro změnu problémy živí,“ zamumlal Caldas a podruhé toho dne se mu vybavil obraz utonulé lékárnice, která ho v dětství tak často pronásledovala. „No tak pokračuj. Podařilo se ti zjistit, kdo to byl?“

„Jmenoval se Justo Castelo. Byl to místní rybář, z Panxónu. Včera ráno si vyjel v loďce na moře a už ho nikdo neviděl. Vlastně se zatím neobjevila ani ta loď.“

„Co to bylo za loď?“

„Nevím... jedna z těch malých. Ten chlápek jezdil sám. Lovil kraby a krevety do těch košů ze síťoviny, co se spouští na dno moře. Nevzpomínám si, jak se jim říká.“

„Vrše,“ řekl Caldas.

„To je ono, vrše. Úlovek prodával na trhu v Panxónu.“

„Starší?“

Estévez nerozhodně pokýval hlavou.

„Něco přes čtyřicet. Přesné údaje mám na komisařství. Svobodný, bez partnerky a bezdětný. Jeho matka žije ve vesnici s dcerou a zetěm.“

„Mluvil jsi s nimi?“

„Byl jsem za sestrou, ale nevyslychal jsem ji, jestli se ptáte na tohle. Ta zpráva ji hrozně sebrala. Vysvětlil jsem jí, že jsme bratrovo tělo převezli do Viga kvůli pitvě. Chtěla vědět, kdy ho budou moct pohřbít, tak jsem jí slíbil, že se pokusíme vrátit tělo co nejdřív. Souhlasila, že ho dneska odpoledne přijede identifikovat.“

Caldase potěšilo, že když to situace vyžaduje, dokáže se jeho sveřepý asistent chovat citlivě.

„Viděl jsi jeho švagra a matku?“

„Ne. Švagr se nechal najmout na velkou rybářskou loď, teď jsou někde u pobřeží Afriky. Matka je napůl invalidní. Nebyl to zrovna vhodný den na návštěvy.“

„Ne, jistěže ne. Do telefonu jsi říkal, že měl svázané ruce.“

„Přesně tak, šéfe. Stažené v zápěstích plastovou smyčkou, jaké se používají ke spojování kabelů a trubek. Je to takový pružný pásek, který má na jednom konci díрку. Tou se protáhne druhý konec, a tím se proužek stáhne,“ vysvětloval a předvedl utažení prudkým pohybem. „Víte, co myslím? Jakmile je pevně utažený, nedá se rozdělat, musí se přestřihnout,“ řekl a zopakoval předchozí gesto.

Caldas přikývl a dál kroužil lžičkou v šálku. Měl chuť na cigaretu, ale v baru Puerto byli ohledně tabáku stejně nekompromisní jako ohledně dnů podávání mořských plodů, takže se musel spokojit s mícháním kávy.

„A nohy?“

„Měl je skrčené dozadu, k zádům. A ztuhlé jako socha.“